

SMERNICA č.2

k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov

Názov zariadenia: Súkromné centrum voľného času Štiavnik 177

Názov smernice

Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania členov ZÚ

Rozsah platnosti

október 2018

Za správnosť smernice zodpovedá

Mgr. Vladimír Čvapek

Za dodržiavanie smernice zodpovedá

zamestnanci SCVČ Štiavnik 177

Platnosť smernice pre obdobie

nepretržite

Vypracoval

Mgr. Vladimír Čvapek

**SCVČ Štiavnik vydáva vnútornú smernicu
podľa Smernice č. 36/2018, vydanej MŠVVaŠ SR.**

Článok 1 Úvodné ustanovenia

Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania členov záujmových útvarov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania členov ZÚ

Článok 2

Charakteristika šikanovania

1. Na účel tejto smernice sa šikanovaním rozumie:
  - správanie člena ZÚ, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného člena ZÚ alebo, úmyselný spravidla opakovaný útok voči členovi ZÚ alebo skupine členov ZÚ, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.
2. Podstatou šikanovania je najmä:
  1. úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky,
  2. agresia jedného člena ZÚ alebo skupiny členov ZÚ,
  3. prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.
3. Šikanovanie sa môže prejavíť:
  1. v priamej forme, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obete, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrašovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním
  2. v nepriamej forme, najmä prehliadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.
4. Kyberšikanovaním je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.
5. Kyberšikanovanie má najčastejšie tieto znaky:
  1. sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,
  2. agresor vystupuje často anonymne,
  3. útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obete,

4. agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
  5. útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
  6. útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
  7. agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
  8. útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
  9. obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,
  10. obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
  11. zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.
6. Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.
7. Kyberšikanovanie má najčastejšie tieto znaky:
1. ublíženia na zdraví
  2. obmedzovania osobnej slobody
  3. lúpeže
  4. vydierania
  5. hrubého nátlaku
  6. nátlaku
  7. porušovania domovej slobody
  8. sexuálneho násillia
  9. sexuálneho zneužívania
  10. krádeže
  11. neoprávneného užívania cudzej veci
  12. poškodzovania cudzej veci
  13. nebezpečného vyhrážania sa
  14. nebezpečného prenasledovania
  15. výroby detskej pornografie
  16. rozširovania detskej pornografie
  17. prechovávanía detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení

18. ohovárania

8. Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupku proti majetku.
9. Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho vek nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca člena ZÚ a člen ZÚ zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.
10. Pedagogický zamestnanec a ostatný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin:
  1. neprekazenia trestného činu
  2. neoznámenia trestného činu
  3. ublíženia na zdraví

Článok 3 Prevenia šikanovania

1. Prevenia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou:
  1. súčasť výchovného procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a ostatného zamestnanca v rámci záujmovej činnosti, obsahového zamerania a výchovného pôsobenia vedúceho ZÚ v jednotlivých ZÚ. Pedagogický zamestnanec a vedúci ZÚ podporuje u členov ZÚ:
    1. osobný a sociálny rozvoj,
    2. mediálnu výchovu,
    3. multikultúrnu výchovu,
    4. ochranu života a zdravia,
    5. výchovu a vzdelávanie k ľudským právam,
    6. výchovu k občianstvu,
    7. boj proti extrémizmu,
    8. výchovu k manželstvu a rodičovstvu

2. súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných SCVČ alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi
2. Riaditeľ školského zariadenia priebežne informuje zákonných zástupcov o preventívnych činnostiach ŠZ. Pri realizácii preventívnych činností ŠZ riaditeľ , vychovávateľka a vedúci ZÚ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Za efektívnu stratégiu v príslušnej oblasti sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastrašovanie.
3. Riaditeľ ŠZ , vychovávateľka vopred preveria navrhované preventívne činnosti ŠZ s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.
4. Riaditeľ ŠZ oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania
  1. všetkých členov ZÚ a ich zákonných zástupcov,
  2. zamestnancov ŠZ,
5. Riaditeľ ŠZ zodpovedá za systémové aktivity SCVČ v oblasti prevencie šikanovania. Pri príprave a realizácii stratégie:
  1. vytvára pozitívne prostredie v ŠZ,
  2. podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí,
  3. určuje v školskom poriadku pravidlá
    1. správania sa vrátane sankcií za ich porušenie,
    2. používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch klubu detí a mládeže a v jednotlivých ZÚ,
  4. oboznamuje všetkých zamestnancov zariadenia so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
  5. informuje o postupe pri zistení šikanovania, najmä
    1. pedagogických zamestnancov,
    2. členov ZÚ,
    3. zákonných zástupcov členov ZÚ,

6. zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,
7. určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť zamestnancov ŠZ oznamovať podozrenie zo šikanovania,
8. zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania
9. spolupracuje s odbornými zamestnancami príslušného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „centrum“) a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne,
10. zapája do prevencie šikanovania , radu školy a zriaďovateľa.

Článok 4

Metódy riešenia šikanovania

1. Riaditeľ ŠZ alebo ním poverená osoba zostavuje tím zamestnancov ŠZ, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
2. Riaditeľ ŠZ alebo ním poverená osoba pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä:
  1. zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí
  2. zabezpečí dozor v ZÚ resp. KDaM, kde sa preveruje šikanovanie
  3. vykonáva opatrenia na zabránenie nožnej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania
  4. preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili
  5. zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom
  6. zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami
  7. uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci so správcom siete

8. kontaktuje vo vzťahu k obeti, agresorovi a svedkovi šikanovania zákonných zástupcov
9. vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania
10. ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu

Článok 5

Opatrenia na riešenie šikanovania

1. Opatreniami na riešenie šikanovania pre obeť a jej zákonných zástupcov sú najmä:
  1. odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť
  2. zaistenie bezpečia obete
  3. zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v článku 3 ods. 2.
2. Opatreniami na riešenie šikanovania pre agresora a jeho zákonných zástupcov, sú najmä:
  1. odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť centra
  2. preloženie agresora do iného ZÚ alebo do inej výchovnej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie
  3. uloženie opatrenia vo výchove podľa školského poriadku
3. Pedagogický zamestnanec a ostatný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeti bezodkladne poskytnúť pomoc.

Článok 6

Spolupráca ŠZ s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

1. Riaditeľ ŠZ je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní:

podozrenie, že žiak sa dopustil:

1. šikanovania
  2. spáchania trestného činu uvedeného v čl. 2 ods. 7 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl. 2 ods. 8 v súvislosti so šikanovaním
2. Riaditeľ ŠZ je povinný orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť:
1. podozrenie podľa odseku 1
  2. skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov
  3. opatrenia, ktoré prijal podľa článku 4 alebo článku 5

Článok 7

Spolupráca ŠZ so zákonnými zástupcami členov ZÚ

1. Pri podozrení na šikanovanie člena ZÚ spolupracujú riaditeľ ŠZ, a ďalší pedagogickí zamestnanci a ostatní zamestnanci s rodinou obete a s rodinou agresora
2. Pedagogickí zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií
3. Riaditeľ ŠZ môže odporučiť zákonným zástupcom agresora umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.
4. O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom ŠZ vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

Článok 8

Účinnosť

Táto smernica nadobúda účinnosť od októbra 2018.

Riaditeľka SCVČ Štiavnik: Mgr. Vladimír Čvapek

